

БАБИЧ Іван Юрійович

здобувач вищої освіти 3 курсу юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України

ШЕВЧЕНКО В'ячеслав Володимирович

здобувач вищої освіти 3 курсу юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України

ПАНЬКОВА Лілія Олександрівна

науковий керівник, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного та господарського права Національного університету біоресурсів і природокористування України
(м. Київ, Україна)

ДОГОВОРИ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Актуальність дослідження договорів у сфері публічних закупівель зумовлена інтенсифікацією євроінтеграційних процесів України та необхідністю адаптації національного законодавства до стандартів ЄС. Система публічних закупівель є важливим елементом ринкової економіки, що забезпечує ефективне та раціональне використання публічних коштів, тому особливості договірних відносин у цій сфері потребують детального аналізу.

Правове регулювання договорів у сфері публічних закупівель в Україні здійснюється Законом України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 р. № 922-VIII, а також положеннями Цивільного та Господарського кодексів України [1]. Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі», договір про закупівлю – це договір, який укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі та передбачає платне надання послуг, виконання робіт або придбання товару [1].

Аналіз законодавства дозволяє виокремити характерні ознаки договору у сфері публічних закупівель:

1. особливий суб'єктний склад – замовник (орган державної влади, орган місцевого самоврядування або інший суб'єкт, визначений Законом) та учасник процедури закупівлі;
2. спеціальна процедура укладення – проведення конкурентних або неконкурентних процедур відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі»;
3. особлива мета – забезпечення потреб держави або територіальної громади;
4. спеціальне правове регулювання – поєднання приватноправових та публічно-правових норм [2, с. 118].

У контексті євроінтеграції важливо зазначити, що законодавство України у сфері публічних закупівель значною мірою адаптоване до вимог Директив ЄС 2014/24/ЄС та 2014/25/ЄС, що визначає євроінтеграційний вектор розвитку цього інституту [3, с. 85].

Особливості договорів у сфері публічних закупівель проявляються на всіх етапах договірної процедури. На етапі планування замовник визначає предмет закупівлі та оприлюднює інформацію в електронній системі закупівель. Істотні умови договору визначаються тендерною документацією та тендерною пропозицією переможця, при цьому умови договору не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції [4, с. 123].

Особливістю договорів у сфері публічних закупівель є також обмежені можливості для внесення змін після їх укладення. Відповідно до ст. 41 Закону України «Про публічні закупівлі», істотні умови договору не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, чітко визначених законом [1]. Серед таких випадків: зменшення обсягів закупівлі, збільшення ціни за одиницю товару до 10% у разі коливання ціни на ринку, покращення якості предмета закупівлі без збільшення суми договору та інші [5, с. 152].

У контексті євроінтеграції України важливим є запровадження інноваційних видів закупівель, таких як інноваційне партнерство та конкурентний діалог, а також впровадження соціальних та екологічних критеріїв у процедурах закупівель [6, с. 97].

У законодавстві України передбачена можливість застосування екологічних критеріїв у публічних закупівлях, проте на практиці вони використовуються недостатньо активно, що обмежує потенціал публічних закупівель як інструменту для досягнення цілей сталого розвитку [7, с. 76].

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що договори у сфері публічних закупівель є специфічним видом договорів, які поєднують елементи приватноправового та публічно-правового регулювання. Їх особливості зумовлені спеціальною метою, особливим суб'єктним складом, спеціальною процедурою укладення та виконання, а також підвищеними вимогами до прозорості. У контексті євроінтеграції України правове регулювання договорів у сфері публічних закупівель має бути спрямоване на повну імплементацію вимог права ЄС, що сприятиме підвищенню ефективності використання публічних коштів та розвитку конкуренції.

Список використаних джерел

1. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 07.05.2025).
2. Малолітнева В. К. Господарсько-правовий інститут публічних закупівель. Київ: НАН України, Інститут економіко-правових досліджень, 2021. 416 с.
3. Овrameць Ю. О. Поняття та особливості публічних закупівель як механізму реалізації публічно-приватного партнерства. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 7. С. 82-87.

4. Шатковський О. П., Яременко С. О. Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС. Правова держава. 2019. Вип. 30. С. 117-126.

5. Петруненко Я. В. Господарсько-правові основи державних закупівель в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.04. Одеса, 2019. 532 с.

6. Фролов Ю. М. Особливості правового регулювання публічних закупівель в умовах євроінтеграції України. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. № 2. С. 94-99.

7. Косінова Д. С. Особливості правового статусу учасника публічних закупівель за законодавством України та ЄС. Право та інновації. 2021. № 1(33). С. 72-78.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Юридичний факультет
Кафедра цивільного та господарського права



**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИВАТНОПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 127 річниці заснування Національного університету біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ, 15 травня 2025 р.)



Київ 2025

За зміст та якість матеріалів відповідальними є автори публікацій.

Актуальні питання приватноправового регулювання в умовах євроінтеграції: тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 127-річниці заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, 15 травня 2025 року.) / За заг. ред. проф. О.Ю. Піддубного. Київ, 2025. 234 с.

У збірнику розміщено тексти наукових доповідей, присвячених дослідженню актуальних питань у сфері приватного права в Україні та перспектив його розвитку і вдосконалення в контексті євроінтеграції.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів та здобувачів наукового ступеню, а також суддів, адвокатів та практикуючих юристів, спеціалістів у сфері приватного права.